

**Školský vzdelávací program pre 4. ročník druhého stupňa, základného
vzdelávania, hudobného odboru, predmet:
Spev**

Názov predmetu	Spev
Ročník	Štvrtý
Časový rozsah výučby	1,5 hodiny týždenne
Učebný plán	č. 22
Stupeň vzdelania	Druhý stupeň
Názov ŠVP	Štátny vzdelávací program ZUŠ v SR- Iskrenie talentov
Názov ŠkVP	Školský vzdelávací program ZUŠ, Štefánikova 20, Michalovce
Forma štúdia	denná
Vyučovací jazyk	slovenský
Spracoval	Mgr. Milena Bančejová
Koordinátor ŠkVP	PaedDr. Alena Hersteková
Schválené dňa	28.augusta 2014

Charakteristika predmetu

Hlasovú výchovu možno charakterizovať ako cieľavedomý vzdelávací a formatívny proces, smerujúci k zdokonaľovaniu hlasového prejavu (reči a spevu). Je zameraná na získanie hlasovej techniky a osvojovanie si zásad správneho používania hlasu a je jedným z prostriedkov, ako technicky pripraviť hlas a vytvoriť z neho čo najvhodnejší nástroj na spevácku alebo deklamačnú interpretáciu a ich vzájomné prepojenie.

Spev je predmetom špeciálnej odbornej prípravy, ktorej nevyhnutnou súčasťou je poznanie zákonitých súvislostí spevného ústrojenstva a neustále hľadanie správnych metodických. Nevyhnutným predpokladom štúdia hlasovej výchovy a spevu je kvalitný, zdravý, vývojaschopný hlas a hudobné nadanie, podporené schopnosťou duševnej, racionálnej a emocionálnej predstavivosti, ktorú si vyžaduje práca na vytváraní správnych speváckych návykov. Žiak musí mať tiež dostatočné pamäťové schopnosti a vôľové vlastnosti. Skvalitnenie a umocnenie speváckych schopností zabezpečuje individuálny prístup ku každému žiakovi podmienený mierou talentu, speváckych zručností a psychicko-vôľových vlastností.

Všeobecné ciele – Nadviazať na úroveň výsledkov nadobudnutých schopností žiaka.

- Technickú pohotovosť zdokonaľovať na primeranej technickej piesňovej literatúre .
- Uplatňovať jednoduché melodické ozdoby.
- Zdokonaľovať a uplatňovať správne spevácke návyky .
- Rozvíjať ovládanie rezonancie v celom hlasovom rozsahu .
- Uvedomene používať reberno bránicové dýchanie .
- Rozvíjať zmysel pre všetky štýlové obdobia a umelecké žánre.
- Viest' žiaka k samostatnosti .

- Kognitívne ciele** - Spoznávať hlavné znaky štýlových období vo vokálnej literatúre
- Hudba 20. –teho a 21. storočia .
  - Hudobné ozdoby - veľký význam v speve – trilký .
  - Choroby hlasu a ich náprava , spoznávať hlasovú hygienu .
  - Správne používať hudobné termíny - ária , pieseň , ľudová pieseň v úprave skladateľa.
  - Interpretácia piesne v cudzom jazyku –talianky , nemecky , anglicky.
  - Improvizácia – súčasť džezu.

- Afektívne ciele** - Emocionálne prežiť skladbu , pracovať s medzihrou ako súčasťou diela.
- Porovnávať rôzne spôsoby vlastnej a počúvanej interpretácie.
  - Pracovať na mimike a príjemnom vystupovaní počas verejných vystúpení.
  - Vzbudzovať vrúcny vzťah k opere – záujmom o návštevu operných predstavení.

- Psychomotorické ciele** - Zaspievať držané tony s dôrazom na správne posadenie tonu a dychovú oporu. .
- Správny spevácky postoj .
  - Spievať hlasové cvičenia s využitím legata a staccata .
  - Uvoľnenie brady a hlasového aparátu počas spevu náročnejších piesní.
  - Zdokonaľovať reberno – bránicové dýchanie a upevňovať dychovú oporu .
  - Spev plynulej kantilény .
  - Uplatňovanie voix mixtu a messa di voce .

Výchovné a vzdelávacie stratégie:

1. Sociálno-komunikačné spôsobilosti

Vo vyučovacom predmete Hlasová výchova , Spev využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré smerujú k tomu aby žiaci vedeli:

- zaspievať pieseň na verejných vystúpeniach
- vyjadrovať sa súvisle prostredníctvom verbálnej a non verbálnej komunikácie, výstižne a kultivovane primerane svojmu veku,
- dokázať určitý čas sústredene pracovať, náležite reagovať,
- využívať ústretovú komunikáciu – mimiku i gestikuláciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a ďalšími ľuďmi.
- vedieť hodnotiť vlastný výkon i výkon iných interpretov

2. Spôsobilosť v oblasti matematického a prírodovedného myslenia

Pri tejto kľúčovej kompetencie výučba smeruje k tomu, aby žiaci mali:

- schopnosť používať modely logického a priestorového myslenia a prezentácie (projekty, vystúpenia, koncerty, výchovné koncerty, súťaže),
- schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré vedú k systematizácii poznatkov.

3. Spôsobilosť v oblasti informačnej a komunikačnej technológie(digitálnych technológií)

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :

- samostatne vyhľadávať a efektívne využívať učebné a informatívne zdroje z internetu. Za týmto účelom má každý žiak prístup k internetu a wifi pripojeniu v budove ZUŠ. V budúcnosti škola zabezpečí interaktívnu tabuľu, čo posluží ako motivácia a rozvíjanie záujmu žiakov o spoznanie nových spôsobov učenia sa.

4. Spôsobilosť učiť sa učiť sa

Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :

- efektívne si osvojiť poznatky a študijné návyky,
- zhodnotiť svoj pokrok, akceptovať spätnú väzbu a uvedomiť si svoje rozvojové možnosti
- pracovať trpezlivo a vytrvalo ísť za svojim cieľom
- pestovať pevnú vôľu

5. *Spôsobilosť riešiť problémy*

Vo vyučovacom predmete spev využívame pre utváranie a rozvíjanie tejto kľúčovej kompetencie výchovné a vzdelávacie stratégie, ktoré žiakom umožňujú:

- vyjadriť alebo formulovať problém, ktorý sa objaví pri ich hudobnom vzdelávaní
- posudzovať riešenie daného vzdelávacieho problému (interpretačného alebo produktívneho) z hľadiska jeho správnosti, jednoznačnosti alebo efektívnosti a na základe týchto hľadísk prípadne porovnávať aj rôzne riešenia daného problému
- korigovať nesprávne riešenia problému
- v hlasovej technike sa môžu objaviť viaceré problémy , ktoré si vyžadujú trpezlivosť . Žiak môže preklenúť hlasové problémy – istý čas nespievať , nechá hlas oddýchnuť a zregenerovať .
- Zvládať trému počas vystúpenia .
- Žiaka vedieme k poznaniu hlasovej hygieny
- **6. Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti**
- Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :
- - vytvárať si pozitívny seba obraz, ktorý podporuje žiacku sebadôveru a seba rozvoj
- - uvedomovať si vlastné potreby a aktívne využívať svoje možnosti
- - uvedomovať si svoje silné a slabé stránky ako svoje tvorivé rozvojové možnosti
- **7. Spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry**
- Výučba smeruje k tomu, aby žiaci mohli a vedeli :
- - rozvíjať schopnosť tvoriť a prijímať umenie
- - uvedomovať si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- - ceniť si a rešpektovať kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície
- - rešpektovať vkus iných ľudí a primerane veku dokázať vyjadriť svoj názor
- - poznať základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- - poznať pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu).

Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú využívať nasledovné metódy a formy práce:

Názov tematického celku	Stratégia vyučovania	
	Metódy	Formy práce
1. Základy speváckej techniky - vokálne cvičenia , stupnicové behy , podržaný vrchný ton.	<ul style="list-style-type: none"> • slovná metóda • názorná metóda • praktická metóda • reproduktívna metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
2. Dychová opora		
3. Hudobno-teoretické poznatky	<ul style="list-style-type: none"> • analyticko – syntetická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • individuálna práca na vyučovacej hodine

4. Ľudová pieseň a jej špecifiká . 5. Umelá pieseň v cudzom jazyky – rôzne štýlové obdobia , muzikálové piesne	<ul style="list-style-type: none"> • deduktívna metóda • informačno-receptívna metóda • problémový výklad 	<ul style="list-style-type: none"> • domáca príprava na vyučovaciu hodinu
6. Hudobno-výrazové prostriedky	<ul style="list-style-type: none"> • reproduktívna metóda • heuristická metóda 	<ul style="list-style-type: none"> • počúvanie hudobných nahrávok a interpretácie učiteľom

Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálne výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
1. Základy speváckej techniky	podľa výberu - učiteľa	- videoteknika, CD, DVD, - zvukové pomôcky:	ilustrácie	- internet
2. Hudobno-teoretické poznatky	podľa výberu - učiteľa	Prehrávač, vzorový prednes učiteľa		- knižnica
3. Hudobno-výrazové prostriedky	podľa výberu - učiteľa	- videoteknika, CD, DVD - zvukové pomôcky		- internet

Obsah vzdelávania pre 4. ročník, druhého stupňa, základného vzdelávania v predmete spev .

Tematický celok	Kompetencie	Výkonové štandardy	Kritéria hodnotenia	Metódy a prostriedky hodnotenia
	Učiť žiaka:	Žiak vie:	Žiak vedel:	
Základy speváckej techniky .	Technické cvičenia na upevnenie legata , staccata . Využívať držané tony na zadržanom dychu . Upevňovať vedomosti získané z kapitol Hlasovej hygieny a fyziológie	- Pracovať sústredene a uplatňovať pri speve dychovú oporu ktorá je dôležitá pri speve legata staccata a držaných tónoch. Popísať tvorenie tonu , anatómiu a fyziológiu hlasového ústrojenstva.	- . Melodické ozdoby aplikovať v hlasových cvičeniach a ľahších áriách . Anatómiu hlasového ústrojenstva , vyjadruje sa odborne a dokáže popísať	- motivačná - expozičná - demonštračná - fixačná - diagnostická - aplikačná - pochvala, povzbudenie, motivácia prostredníctvom

<p>Dychová opora.</p> <p>Ľudová pieseň a jej špecifiká</p> <p>Umelá pieseň Rôznych období</p>	<p>hlasového ústrojenstva.</p> <p>Využívanie Striedanie staccata a legata s plným využitím dychovej opory . Využívanie jednoduchých ozdôb v technických cvičeniach . Rozširovanie hlasového rozsahu a stavby hlasu v rozsahu oktávy a decimy . Spájanie hlavovej a hrudnej rezonancie s cieľom budovania a upevňovania jednotného registra i uvedomovanie si prechodných tónov . Vedenie žiaka k samostatnosti pri štúdiu piesní.</p> <p>Kráse ľudových piesní v úprave skladateľa . Využitíu citovosti , správnej artikulácii a výrazu .</p> <p>Vnímať svetovú vokálnu hudbu – barokovú , klasicistickú , romantickú pieseň .</p>	<p>Spájať hlavovú a hrudnú rezonanciu .</p> <p>Využívať voix mixt a messa di voce .</p> <p>Samostatne pracovať , zvláda prípravu piesne počas domáceho cvičenia .</p> <p>Interpretovať pieseň v úprave skladateľa s prízvukom na dodržiavanie predohry , medzihry a dohry . Orientuje sa v notovom zápise a spolupracuje s korepetítorkou.</p> <p>Rozpoznať vokálnu hudbu barokovú , klasicistickú a romantickú . Využíva hlasové možnosti na dosiahnutie dokonalého podania piesne .</p>	<p>tvorenie tonu.</p> <p>Aplikuje vytrvalosť a disciplínu . Dychovú oporu spájal so správnym nasadením tónov . Dôležitosť artikulácie a význam piesne , charakter v cudzom jazyku . Preklad ako dôležitosť interpretácie a hereckého prevedenia . Samostatne pracovať zadeliť vlastne prvky a vlastnú predstavu do hud. diela.</p> <p>Prezentoval na vystúpeniach ľudové piesne v úprave skladateľa , precítil predohru , medzihru a dohru .</p> <p>Krásu svetovej klasickej hudby zaspieval s klavírnym sprievodom . Využívanie Ikt .pri štúdiu svetovej vokálnej hudby – youtube.com na porovnanie výkonov a interpretácie .</p>	<p>úspešných žiackych vzorov v triede</p> <ul style="list-style-type: none"> - motivačná - demonštračná - expozičná - samostatná práca - pochvala, povzbudenie, kritika - autoevalvácia <p>Žiak počas školského roka vyúsťuje na Interných koncertoch , verejných koncertoch . Zvládne 2 vokalizy , 6 piesní s dôrazom na rôznorodosť štýlových období.</p> <p>Žiak absolvuje štúdium druhého stupňa Absolventskou skúškou na ktorej prednesie – 1. pieseň z obdobia Baroka , 1. pieseň z obdobia klasicizmu , 1. pieseň z obdobia romantizmu , 1. pieseň z obdobia 20. alebo 21. storočia</p>
--	--	---	--	--

Profil absolventa štvrtého ročníka II. Stupňa , základného štúdia .

Absolvent druhého stupňa základného štúdia v predmete Spev , dosahuje umeleckú úroveň samostatného a tvorivého speváka , ktorý je schopný umelecky i technicky vyspelého prejavu .Dosiachnutá umelecká i technická úroveň mu umožňuje dokonale a vkusne zvládať a interpretovať piesne a skladby rôznych štýlov a žánrov .Esteticky vníma a tvorivo rozvíja svoje schopnosti. Spôsobilosti a zručnosti nadobudnuté počas štúdia dokáže plnohodnotne uplatňovať v oblasti kultúry a umenia .Vie prezentovať svoj umelecky výkon aj názor na umenie . Je pripravený zvyšovať svoje kvalifikácie na Vysokej škole alebo Konzervatóriu.

Žiak absolvuje štúdium druhého stupňa Absolventskou skúškou na ktorej prednesie –

1. pieseň z obdobia Baroka , 1. pieseň z obdobia klasicizmu , 1. pieseň z obdobia romantizmu , 1. pieseň z obdobia 20. alebo 21. storočia

Kritéria hodnotenia absolventskej skúšky:

Výborný - plynulý spev naspamäť, v požadovanom tempe, rytme, technicky vyrovnaný, vyjadrenie obsahu skladieb, dodržanie štýlovej interpretácie, náročnosť programu zodpovedá učebným osnovám

Chválitebný - plynulý spev v primeranom tempe, priblíženie sa obsahovému a štýlovému vyjadreniu skladby, spev naspamäť nie podmienkou, náročnosť skladieb zodpovedá učebným osnovám, alebo časť repertoáru je menej náročná

Uspokojivý - spev z nôt bez primeraného obsahu, štýlu, tempa, náročnosť skladieb nezodpovedá učebným osnovám

Neuspokojivý – spev z nôt, nedodržanie notového a rytmického zápisu, neúplná spev skladieb alebo len časť skladby, program nezodpovedá učebným osnovám

Hudobno – pedagogické materiály .

M. SMUTNÁ – VLKOVÁ: Metodika spevu I., II.

J. SOUKUP: Hlas, zpěv, pěvecké umění

P. LOHMANN: Chyby hlasové techniky a jejich náprava

D. L. ASPELUND: O pěveckém umění

M. VENHODA: Úvod do studia gregoriánského chorálu

L. BURLAS: Hudobná teória a súčasnosť

J. RYCHLÍK: Pověry a problémy jazzu

Technické cvičenia

J. HOLEČKOVÁ: 500 speváckých cvičení (výber)

J. TOMÁŠKOVÁ: 30 ľahkých vokaliz (výber)

G. CONCONE: 50 hlasových cvičení (výber)

G. CONCONE: 25 hlasových cvičení (výber)

N. VACCAI: Praktická škola talianskeho spevu (výber)

B. LUTGEN: 20 technických cvičenia

Zbierky ľudových piesní

Zostavené sú podľa rozličných metodík od prostého zápisu jedno-dvoj i viachlasu po zápisy podľa interpretácie ľudových spevákov so zložitými ozdobami a rytmickými zvláštnosťami.

Slovenské spevy I. – VI.

K. Plicka: Slovenský spevník

B. Bartók: Slovenské ľudové piesne I., II.

S. Burlasová: Ľudové balady na Horehroní

V širom poli rokyta

O. Demo: Z klenotnice slovenských ľudových piesní

O. Demo – O. Hrabalová: Žatevné a dožinkové piesne

J. Blaho: Záhorácke pjesničky

Panoráma ľudovej hudobnej kultúry: - Orava

- Pohronie

- Podpoľanie

- Liptov

- Gemer

E. Studeničová spieva zo zbierky K. Plicku

F. Matúš: Šarišské ľudové piesne I., II.

- Šariš v zrkadle svojho poznania

Kovačičová – Húsková: Piesne z Brezovej

kolektív autorov: Hont

kolektív autorov: Horehronie

Po stopách Zoltána Kodálya (Kodály Zoltán nyomában)

S. Kačic: Spevník pátra Paulína

Umelecké spracovanie a aranžmán ľudových piesní

M. Schneider – Trnavský: Slovenské ľudové piesne I. – V.

V. F. Bystrý: Tisíc slovenských piesní

- Slovenské ľudové piesne op. 28

E. Suchon: Štyri ľudové piesne

- Kúcanské pjesně

A. Moyses: Dvanásť ľudových piesní zo Šariša

- Slovenské ľudové piesne

D. Kardoš: Spevy východného Slovenska

Z. Mikula: Záhorácke pjesničky

- Skicár ľudových piesní

P. Cón: Koledy 23

- Vianočné piesne

- Slovenské ľudové piesne I. (Západné Slovensko)

- Slovenské ľudové piesne II. (Stredné Slovensko)

- Slovenské ľudové piesne III. (Východné Slovensko)

Rôzni slovenskí autori: Otčiny mojej spevy

V. Novák: Slovenské zpevy

- 25 slovenských ľudových piesní

- Písničky na slová moravské lidové poesie

B. Martinů: Nové slovenské písne

A. DVOŘÁK: V národním tónu
 L. FAIX: Slovenské zbojnícke piesne
 H. MACOUREK: AVEN ROMA
 Piesňová tvorba skladateľov
 M. SCHNEIDER – TRNAVSKÝ: Zo srdca
 - Drobné kvety
 V. F. BYSTRÝ: Túžby
 - Po poliach a lúkach
 A. MOYZES: V jeseni
 J. CIKKER: O mamičke
 V. KAFENDA: Piesne
 - Štyri piesne
 T. FREŠO: Nová jar
 D. KARDOŠ: Piesne o láske
 B. URBANEC: Piesne
 Z. FREŠOVÁ – HUDCOVÁ: Slovenská piesňová tvorba
 J. MALOVEC: Dve duchovné piesne
 I. PARÍK: Ária
 J. L. BELLA: Matka nad kolískou
 - Piesne
 L. HOLOUBEK: Dcérenka moja
 Mik. MOYZES: Bol som šťastný
 I. VALENTA: Keby ste podali pohár vody
 A. KORÍNSKA: Piesne pre výchovu spevákov
 K. LAPŠANSKÁ: Venček piesní
 H. RÉPASSYOVÁ – M. ŠIMKO: Mladým spevíkom
 - Moje piesne
 A. DVOŘÁK: Biblické písně
 - Cikánske písně
 - Večerní písně
 - Písně milostné
 V. NOVÁK: Mójmu milému
 V. SVATOŠ: Zapadaj slniečko
 J. KŘIČKA: Zvířátka
 J. PAUER: Ukolébavka
 K. BENDL: Skřivánčí písně
 B. BROŽOVÁ: Album detských piesní
 B. MARTINŮ: Písničky na jednu stránku
 - Písničky na dvě stránky 24
 J. KRČMÉRYOVÁ: Album klasických piesní
 - Romantické piesne
 - Piesne piatich storočí
 A. DESTINOVÁ: Album klasikov
 J. HOLEČKOVÁ: Bel canto
 J. ÁDÁM: Dal mesterei I. – V.
 A. JENO: Piesne starých majstrov
 J. S. BACH: Geistliche lieder und arien
 D. ŠOSTAKOVIČ: Romance a monológy
 J. BRAHMS: Album piesní
 W. A. MOZART: Piesne

F. M. BARTHOLDY: Vybrané piesne pre stredný hlas
P. I. ČAJKOVSKIJ: Piesne a romance
Fr. SCHUBERT: Piesne
R. SCHUMANN: Zobrané piesne
E. GRIEG: Album piesní
Arie Antiche I. – III.
Černošské piesne (Negro Songs)
J. JEŽEK: Písničky
Najkrajšia jar – lyrické piesne
M. JÍRA a H. MACOUREK: Písně na J. Kainara
Beatles (The Beatles)
L. BERNSTEIN: West Side Story (výber)
Zborníky: Francúzske piesne a chansonsy
B. URBANEC: Štyri dvojspevy pre soprán a alt
J. BRAHMS: Tri duetá
- Päť duet
G. F. HÄNDEL: Dua pro dva hlasy
F. M. BARTHOLDY: Duette sür zweisingstim
M. I. GLINKA: Dua
J. MÁLEK: Kvítí milodějmé
P. EBEN: Deset poetických duet
A DVOŘÁK: Moravské dvojpěvy
- Čtyři dueta
- Ruské dvojpěvy
J. FISCHER: Devět dvojpěvů
J. LABURDA: Dvojpěvy
Z. FIBICH: Osm dvojpěvů
J. B. FOERSTER: Dvojpěv
J. KŘÍČKA: Slovácke dvojpěvy
J. SCHREIBER: Lidová nokturna